

ODPOČINUTÍ

(Krnov, 1.1.2023)

I.čtení: V. kniha Mojžíšova 5,12-15

II.čtení: evangelium podle Matouše 11,28-30

Nejste unavení po Silvestru? Anebo po celých vánočních svátcích? Pro některé lidi je to jedna z nejúnavnějších částí roku – zvláště pro hospodyňky, na jejichž bedrech leží všechny přípravy, pečení, vaření a starání o všechny rodinné hosty...

Možná na vás tolik neleží rodinné vánoční starání, ale měli jste prostě šílenný nápor v práci, spoustu úkolů na příliš málo času, nezdařené projekty, nepříjemnosti s nadřízenými, zaskakování za kolegy. To všechno umí člověka vysát.

Anebo na vás možná dopadla únava z celého toho roku 2022 – už když jsme do něj vstupovali, byli jsme utahaní z celého problému Covidu, a přitom jsme vůbec netušili, že nám přinese něco ještě děsivějšího, válku, statisíce lidí, hledajících aspoň dočasný domov, a návrh ještě finanční těžkosti pro mnoho lidí. Není divu, jestli se z toho cítíme vyčerpaní a emočně vyždímaní.

A možná taky někdy máme dost sami sebe: snažíme se nějak zlepšovat, ale nedaří se to, nenaučili jsme se, co jsme se chtěli naučit, přibráli jsme a pohled do zrcadla je naší noční můrou, a kolik jsme toho v tom minulém roce pokazili – hanba mluvit. Rozhádané vztahy nebo naopak mlčenlivé neporozumění, ublížili jsme někomu a trápí nás, že to nemůžeme odvolat, Pána Boha jsme zklamali a hledáme cestu zase zpátky do Jeho blízkosti. Dopadají na nás naše vlastní hříchy. I nespokojenost se sebou samým může člověka úplně paralyzovat.

Pokud se cítíte takto utahaní – ať už z jakéhokoli důvodu – pak mám pro vás snad povzbudivou zprávu: letošní rok začínáme nedělí, dnem odpočínutí.

Přímo z Božího příkazu si máme oddechnout. Tak jako si Hospodin sám poté, co se pokochal dobře vykonanou prací, dal pauzu, tak i my jsme zváni k témuž.

Je to veliké privilegium a veliká svoboda.

Četli jsme příkázání, jak je zapsáno v páté Mojžíšově. My známe spíše zdůvodnění z první verze Desatera, tedy to, že Pán Bůh dokončil své dílo v šesti dnech a sedmý odpočinul, a proto máme k práci šestidenní pracovní týden a den sedmý máme od své práce poodstoupit, podívat se na svět jinýma očima, očima Božího upokojení, promýšlet svůj život s jiným předporozuměním, předporozuměním ztišení a nerozlítanosti. To vše nám den odpočínutí nabízí – je to dar a výsada pro uhoněnou dobu, obrana před strachem z budoucnosti, výraz důvěry k Tomu, který nás drží ve svých rukách a který nás vede skrz nebezpečí moře i pouště až do zaslíbené země, země, kde si budeme moci oddechnout.

Pátá kniha Mojžíšova k tomuto zdůvodnění oddělenosti sedmého dne přidává ještě další rozměr. Totiž vysvobození z otročiny. Izraelci byli zajatci, nesvobodní, připoutaní ke svému pracovišti a ke svým povinnostem, pálili cihly pro faraona, bez výplaty a bez nároku na dovolenou. Tak jako my se někdy stáváme otroky svých povinností a prací, i když nad sebou nemáme faraóny lidského tvaru. Místo nich však nastupují různé termíny, smlouvy, hypotetické obavy z konkurence a ztráty zaměstnání nebo zisku, a kdo ví, co ještě.

Bible nám říká jasně: Z tohoto koloběhu jste byli vykoupeni, už nejste přikováni k tomu mlýnskému kameni, který hrozí rozdrtit všechno, co se mu připlete do cesty. Bůh

všemohoucí zasáhl svou vztaženou paží a teď jste svobodní. Můžete se zastavit a zamyslet, rozhlídnout a třeba i zapochybovat o tom, co vás jinak nemilosrdně popohání dopředu.

Sestry a bratři, je to skutečně osvobozující novina: Všem, kdo už padají pod nákladem, který jim svět, doba a možná i oni sami naložili, Bůh nabízí pokoj. Všem, kdo už nestíhají běžet se splašenou dobou, Bůh nabízí zastavení. Všem, kdo nestíhají naplňovat plány a představy svého okolí, Kristus říká, že nic naplňovat nemusí a můžou zůstat takoví, jací jsou.

Ježíš – i když na jiných místech několikrát dost naboural zákonické dodržování všech předpisů sabatu – tady zve každého z nás, abychom si odpočinuli, abychom se zbytečně nestrhali kvůli něčemu, co vlastně nemá ani z hlediska věčnosti moc velký význam.

Pojďte ke mně všichni, kdo jste obtíženi. Vy všichni utahaní, bez ohledu na to, co je příčinou vaší únavy – jestli je to vánoční uhoněnost, profesní přepracovanost, zklamání z druhých i ze sebe anebo tlaky a strachy okolí a společnosti – můžete se posadit u nohou Pána Ježíše, který z nás snímá břemena a zátěž, který nás vysvobozuje ze slepého koloběhu života.

Dělá to přitom velmi paradoxním způsobem: naši ohlávku vymění za svoje jho.

Jho je starobylý pojem, kterému v době traktorizované už málokdo rozumí. Wikipedie říká, že jho je část stroje tažných zvířat, která přenáší tažnou sílu na pluh. Je to tedy stále něco, co člověka poutá k dílu Jho je pořád ještě práce, záprah. Ale přitom je to definováno jako odpočínutí. Jak tomu tedy máme rozumět?

Jsem přesvědčený, že tady Ježíš člověka vysvobozuje od všeho, co si on sám nebo lidská společnost nakládá na hřbet a co ho ubíjí. Věřím, že nás Pán zbavuje obav a přemrštěných nároků, ale taky přílišné sebestřednosti a zahleděnosti do sebe sama. Tohle všechno můžeme odhodit pod Ježíšovým křížem, můžeme to ze sebe setřást, oprostít se od toho.

Namísto toho pak dostáváme starosti Ježíšovy – službu a pomoc lidem, učíme se řídit milosrdenstvím, naslouchat hlasu svědomí a lidskosti, učíme se milovat bližní, a to třeba i ty vůči nám nepřátelské. Můžeme přestat mít hlavu plnou svých vlastních problémů, a přijmout život Kristův s Jeho radostmi i komplikacemi. Sdílet Boží tichost a pokorné srdce, svěřit se do Jeho péče a přijmout za své Jeho pověření k práci pro dobré světa a lidí, na kterých Bohu nesmírně záleží.

Toto je zátěž, která netíží, a záprah, který netlačí. Když se dělíme o starosti ostatních, (na způsob Pána Krista), nestávají se zátěží a břemenem. Naopak, někdy člověka právě ta skutečnost, že pomáhá spolu s Ježíšem někomu jinému, povzbuzuje a posiluje a chrání ho před vyčerpáním.

A tak vám všem přeju, abyste si vychutnali tu skutečnost, že do nového roku vstupujeme právě dnem odpočínutí, dnem přerušování práce i honiček, dnem, kdy se můžeme zahledět ke svému Pánu a kdy můžeme nabrat novou sílu z Jeho lásky i Jeho odpuštění.

Pane Ježíši Kriste,

Děkujeme Ti za pozvání k odpočinku.

Pane Bože, děkujeme Ti za vysvobození od honiček, termínů a otročení ziskům, povinnostem a strachům o budoucnost.

Dej, Pane Kriste, ať neseme radostně Tvé jho, které netlačí a nepřetěžuje.

A dej, ať všichni, kdo klesají pod zátěží těžkým nákladem, můžou dojít úlevy a odpočínutí.

AMEN